

10 gr.

ABC

10 gr.

NOWINY CODZIENNE

Nr. 161 A

Warszawa, poniedziałek 30 maja 1938 r.

Rok XII

Sensacyjne wyjaśnienie zamachu na Coolsighu

„Ataman” Konowalec zginął

podczas wybuchu bomby w Rotterdamie

HAGA, 29. 5. Dziennik hollenderski „Der Telegraaf” przynosi sensacyjną wiadomość, że ofiarą wybuchu bomby na Coolsighu w Rotterdamie, padł plk. Eugeniusz Konowalec. Sprawcą zamachu był agent sowiecki Waluch, który zdołał zbiec z Holandii w tym samym dniu, w którym dokonany został zamach.

PRZEBIEG ZAMACHU

Pierwsze doniesienie o zamachu podawały jego przebieg w sposób następujący:

W poniedziałek 23-go maja jakiś mężczyzna odebrał z bagażowni dworca w Rotterdamie walizkę, w której, jak się okazało, znajdowała się bomba z mechanizmem nagarowym. Podczas przenoszenia bomba wybuchła, rozrywając na strzępy tajemniczego osobnika. Wybuch był tak silny, że uszkodził nawet sąsiednie magazyny. Władze holenderskie wszczęły energiczne śledztwo, którego wyniki jednak niemal przez cały tydzień trzymane były w tajemnicy.

PIERWSZE INFORMACJE

W czwartek ub. tygodnia na łamy prasy przedostały się tylko niejasne informacje, że zamach posiada charakter międzynarodowy i dotyczy interesów kilku państw. Przy nieznajomym, którego ciało zostało skutkiem wybuchu rozrzucone w promieniu kilku metrów, znaleziono legitymację na nazwisko Nowak i zegarek wciśnięty siłą wybuchu w bok ofiary zamachu. Zegarek był pochodzenia rosyjskiego, jak również maszyna do pisania, która znajdowała się w walizce. Po zamachu aresztowano osobnika nazwiskiem Bora, który miał być członkiem wywiadu sowieckiego. Wiadomość „Der Telegraaf”, potwierdzona zresztą przez urzędową holenderską agencję telegraficzną, że ofiarą zamachu w dniu 23-im maja padł słynny plk. Konowalec, którego nazwisko jest dobrze znane w Polsce, rzuca zupełnie nowe światło na tło i charakter zamachu.

BORA-BARANOWSKI

Sprawca zamachu, według wyjaśnień urzędowych agent sowiecki, zdołał zbiec. Aresztowany Bora nazywa się naprawdę Władysław Baranowski i był kurierem Konowalca. Baranowski, który jeszcze na dzień przed zamachem przebywał w Wiedniu, został przez Konowalca wezwany do Rotterdamu.

KIM BYŁ KONOWALEC?

Kim był słynny „ataman” Konowalec? Konowalec, początkowo oficer armii austriackiej, po upadku monarchii Habsburgów rozpoczął prowadzić własną politykę, zmierzającą do stworzenia niepodległego państwa ukraińskiego i do wprowadzenia na tron ukraiński

jednego z Habsburgów, t. zw. „Wasyla Wyszywanego”. W okresie, poprzedzającym decyzję rady ambasadorów o przyznaniu Małopolski Wschodniej Polsce, Konowalec kręcił się ustawicznie w Małopolsce, organizując Ukraińców, prowadzi rozległą robotę antypolską, nawiązując równocześnie pewne kontakty z Berlinem.

Wkrótce potem, gdy dalszy jego pobyt w Polsce stał się niemożliwy, Konowalec wyjeżdża do Berlina. Tutaj nawiązuje z jednej strony ściślejsze już kontakty z „Auswärtiges Amt”, z drugiej — przez swoich agentów kieruje nadal robotą separatystów ukraińskich w Polsce. Dziełem Konowalca było stworzenie „Ukraińskiej Organizacji Wojskowej”.

POMOC KOWNA

Przy robocie swojej Konowalec korzystał również z szeregu ułatwień ze strony ówczesnych kierowników polityki litewskiej. Między innymi na procesie terro-

rystów ukraińskich, zabójców min. Pierackiego, zostało stwierdzone, że agenci Konowalca otrzymywali subside z Kowna. Adiutant Konowalca, Władysław Baranowski, który pełnił

zarazem funkcję kuriera, jest również osobistością znaną w Polsce. Baranowski jest synem b. generała armii rosyjskiej i przez pewien czas przebywał w Polsce w Piotrkowie.

Wybuch wojny w Europie zmusiłby Amerykę do akcji

WASZYNGTON. Sekretarz stanu Hull w oświadczeniu podanym przez całą prasę amerykańską, podkreślił, iż zdaniem jego pakt Kelloga obowiązuje dzisiaj nie w mniejszym stopniu niż przed 10 laty, kiedy był podpisanym.

Hull chciałby zapobiec mylnemu interpretowaniu polityki St. Zjednoczonych. „Rząd Stanów Zjednoczonych — dodał Hull — śledzi bardzo uważnie ostatnie wydarzenia w Europie Środkowej

i nie możemy zamykać oczu na fakt, że wszelki wybuch działań wojennych w jakiegokolwiek części świata wprowadza do spraw całego świata czynnik ogólnego zamieszania, którego ostatecznych konsekwencji nikt nie może przewidzieć”.

Hull wyjaśnił, że oświadczenie jego zostało uczynione zupełnie niezależnie, bez uprzedniego porozumienia z przedstawicielami innych mocarstw.

Pierwszy raz w dziejach Czechosłowacji

Zwołanie trybunału konstytucyjnego

BUDAPESZT, 29. 5. Jak się dowiaduje praski „Magyar Hirlap” w przyszłym tygodniu będzie zwołany trybunał konstytucyjny, który będzie miał za zadanie badanie

czy ustawy i rozporządzenia państwowe są zgodne z konstytucją. Będzie to od czasu istnienia republiki czechosłowackiej pierwszy wypadek zwołania tego trybuna-

łu. Zwołanie trybunału pozostaje w związku z trudnościami, jakie wyłoniły się z projektu ustaw o pełnomocnictwach.

Przedmurze chrześcijaństwa

Polska leży dziś pomiędzy dwoma wielkimi imperializmami, zmierzającymi do gwałtownego upodabniania do siebie wszystkich, co je otacza. Oczywiście dążeniem każdego imperializmu jest rozszerzanie swych wpływów, nie tylko politycznych, na wszystko, co otacza własny naród. Są jednak różne metody działania, są jednocześnie różne cele, jakie poszczególne imperializmy sobie stawiają. Otóż sąsiadującą dziś z nami imperializmy: rosyjski i niemiecki, dążą do osiągnięcia swego celu środkami gwałtownymi, a cel, który sobie stawiają, to całkowite i bez reszty pochłonięcie innych.

Tego rodzaju dążenia przedstawiają bardzo wielkie niebezpieczeństwo dla innych narodów, zwłaszcza zaś narodów, które od Finlandii po czynając, a kończąc na Jugosławii, są położone między tymi dwoma narodami imperialistycznymi.

Niebezpieczeństwo zwiększa fakt, że obydwa imperializmy są imperializmami niechrześcijańskimi, nie znają więc hamulców moralnych.

W tych warunkach przed narodami środkowo-europejskimi staje wielkie zadanie: uratować własne istnienie i uratować nie tylko to, ale również istnienie kultury chrześcijańskiej na wschód od Renu i Alp. Trzeba sobie bowiem zdawać z tego sprawę, że pochłonięcie tych narodów — to ograniczenie europejskiej kultury chrześcijańskiej jedynie do południowo-zachodniej i zachodniej Europy.

W tych warunkach, pomimo różnych sporów, jakie te narody dzielą, mogą, powstaje wyższa solidarność, wynikająca z poczucia konieczności zachowania własnego istnienia, ratowania odrębnego, a chrześcijańskiego typu kultury. W tych warunkach narody te współdziałające w obronie własnej i chrześcijaństwa, cieszyć się niewątpliwie będą specjalną opieką Kościoła Katolickiego, który już wypowiedział swe ważne słowo potępienia w stosunku do rosyjskiej formy imperializmu, jak i w stosunku do pewnych wybujałości niemieckiego imperializmu współczesnego, reprezentowa-

nego przez rasizm. Albowiem dla Kościoła Katolickiego bliższe będą narody prawosławne i protestanckie, ale bądź co bądź chrześcijańskie, niż dzisiejsza pogańska Rosja i dzisiejsze, będące na niebezpiecznej drodze, Niemcy.

Rola Polski będzie niewątpliwie specjalna, choćby ze względu na to, iż jest ona narodem najliczniejszym, jak i z powodu tego, że w ogólnym skupisku narodów, położonych w środkowo-wschodniej Europie, zajmuje położenie centralne.

I dlatego ze specjalnym zadowoleniem należy obserwować obecne stosunki polsko-litewskie, które po kilkunastoletniej przerwie zaczynają dochodzić do stanu normalnego. Konflikt bowiem polsko-litewski był jedną z poważniejszych przeszkód, która stała na drodze porozumienia walczących o swój byt zagrożonych narodów. Jednocześnie normalizacja stosunków polsko-litewskich przypomina dawne dzieje unii państwowej, jako tej metody działania międzynarodowego, całkowicie przeciwstawnej meto-

Przypomnienie

Jutro pierwszy czerwiec, jutro zapewne wyjeżdżasz na urlop, a więc pamiętaj:

1. Jeżeli ABC kupowałeś na miejscu — zaprenumeruj.
2. Jeżeli jesteś prenumeratorem — zgłoś zmianę adresu.
3. Jeżeli wyjeżdżając, rozdziel

lasz się z rodziną — zamów prenumeratę dodatkową za zł. 1.45 na miesiąc.

Nie pozbawiaj siebie ani swej rodziny codziennej lektury. Kantor ABC — Nowy Świat 15, I p. tel. 22-450, czynny od godz. 8 do 19-ej.

Wielkie zebranie młodzieży narodowo-radykalnej

POZNAN, 29. 5. Dnia 28 b. m. o godz. 20.00 odbyło się w sali Ogrodu Zoologicznego zebranie informacyjne Młodzieży Narodowo-Radykalnej przy licznych udziałach członków i sympatyków. Zebranie zagałę w podniosłych słowach prezes kol. Witold Siu-

chniński, witając kuratora Prof. Dr. Zygmunta Moczańskiego.

Zebrani wysłuchali referatów pp. Wiktora Martini p. t. „Nasz Radykalizm” i Stanisława Kasznicy p. t. „Wytężenie naszej polityki akademickiej”.

Przeciw narodowym socjalistom

Specjalne zarządzenia rządu węgierskiego

BUDAPESZT, 29. 5. Ukazało się rozporządzenie ministra spraw wewn., zabraniające urzędnikom państwowym należeć do partii, które: 1) nakazują swoim członkom noszenie ubiorów, przypominających mundur lub pragnące przez odpowiedni sposób ubierania swych członków zaznaczyć przynależność ich do partii, 2) które prowadzą jawną, lub zamaskowaną propagandę, zakłócającą spokój i solidarność społeczeństwa, 3) które propagandę prowadzą w ten sposób, że może ona wywołać wzbu-

lenie tłumów i ogólny niepokój w społeczeństwie.

WĘGERSCY HITLEROWCY A RZĄD

BUDAPESZT, 29. 5. Władze polityczne złożyły wczoraj nadzór policyjny nad węgierską partią narodowo-socjalistyczną Szalasięgo, zarządzony w swoim czasie w związku z rozwiązaniem tej partii. W związku z tym minister spraw wewn., w udzielnym prasie oświadczeniu podkreślił, że nowe ustawy o ochronie porządku społecznego — będą stosowane z całą bezwzględnością.

Antczak z Kallsza ofiarą zbrodni

Na tropie morderców z ulicy Szymanowskiej

Wczoraj w godzinach popołudniowych zgłosiła się do Urzędu śledczego Genowefa Antczak, zamieszka-

ła w Kaliszu i oświadczyła, że w fotografii zamieszczonej w piśmie znalazła syna swego, który zmarł śmiercią tragiczną na ul. Szymanowskiej w pobliżu torów kolejowych koło dworca Gdańskiego. Antczakowa przewieziono do gabinetu medycyny sądowej, gdzie w prosekutorium przy ul. Ozki rozpoznano z całą stanowczością zwłoki syna, Franciszka.

Franciszek Antczak, o znalezieniu zwłok którego donosił, ostatnio stałe zamieszkiwał w Kaliszu ze swą rodziną. Obecnie prowadzone jest w dalszym ciągu dochodzenie w jakich okolicznościach zmarł Antczak.

Zwłoki Antczaka znaleziono w niezwykle tajemniczych okolicznościach na ul. Szymanowskiej, obok trupa znaleziono rewolwer, który jak się okazało był zepsuty i luskę rewolwerową.

Gen. Jonescu wyjechał do Polski

BUKARESZT, 29. 5. W niedzielę rano opuścił Bukareszt, udając się z oficjalną wizytą do Polski szef sztabu rumuńskiego gen. Stefan Jonescu w towarzystwie gen. Sanatescu oraz kilku wyższych oficerów.

Paniczna ucieczka żydów

WIEDEŃ, 29. 5. Ostatnio wznasta ilość wyjazdów żydów z Austrii. Kierują się oni głównie do Francji i Belgii, ale również i na Węgry. Większość usiłuje jednakże dostać się do Ameryki.

J. K.